

Reflexions educatives

tant pel que fa a Continguts de Procediments (observació i exploració de les pròpies necessitats i possibilitats; control global i segmentari del cos; expressió i manifestació corporal), Continguts de Fets i Conceptes (possibilitats del propi cos: perceptivomotrius, afectives i cognoscitives; el propi cos: esquema corporal; noció d'identitat) i Continguts d'Actituds (iniciativa i constància en l'acció; valoració d'un mateix).

La tècnica del massatge infantil varia en les diferents propostes (vegeu, per exemple, AHR, 1998; LEBOYER, 1989; SCHNEIDER, 1991; WALKER, 1988). Per a totes elles cal un aprenentatge de les seqüències i moviments a seguir. Cal també tenir en compte que és molt important la qualitat del tacte. El massatge ha de fer-se de forma conscient, amb "presència" i amb implicació, ja que el contacte és de l'ordre de l'emoció profunda. També és molt important la mirada que l'acompanya. S'ha de connectar amb el nen abans d'iniciar el massatge, que sigui de l'ordre del plaer, que hi hagi desig. En paraules de Bachs (2001), el respecte és molt important, al fer massatge entrem en la intimitat de l'altre. El massatge no es pot fer quan un vol. Cal demanar entrada, veure si el nen està disponible o no a rebre'l i a comunicar-se. Només així fem del massatge un acte de respecte, d'escolta, de comunicació

Es també important que la persona que fa el massatge estigui tranquil·la, amb una respiració àmplia i profunda. Cal una disponibilitat que permeti a la mestra escoltar el nen, contenir-lo, respectar-lo, per tal de poder arribar a un ajust tònic, a una transformació recíproca i a un diàleg a través del tacte, la mirada i la veu. Per això és important que la mestra passi per un procés de formació en relació amb la seva respiració, la seva tonicitat, la seva manera de tocar i, en definitiva, en relació amb la seva disponibilitat corporal.

En funció de l'edat serà important dedicar més o menys temps al massatge (més a les primeres edats), a diferents parts, i les tècniques seran diferents també segons els nens als quals s'adreci: per exemple, nens hipertònics o hipotònics, nens amb por al contacte, nens amb necessitats educatives especials. Podem utilitzar-lo també com una via de canalització de la gelosia, en el moment de l'arribada d'un germanet. O, en els nens més grans, poden fer-se massatge entre ells, afavorint així els aspectes socials.

Hem fet esment, al començament, que el massatge pot ser una tècnica complementària a la psicomotricitat. Ens hem referit a diferents aspectes psicomotrius: l'esquema corporal, el to muscular, la coordinació motriu o el diàleg tònic. Si pensem en una sessió de psicomotricitat, el massatge pot ser un dels racons de la sessió, on els nens hi van quan volen. També el podem incloure

dins el joc simbòlic ("anem a l'hospital a curar aquesta ferida", o "cal reparar aquest vehicle") o pot ser una intervenció específica en nens amb necessitats educatives especials.

Acabem amb les paraules de Schneider (1991): "La pràctica del massatge crea vincles de confiança i amor, és una bona lliçó de tendresa, afecte, obertura i respecte: tot un bagatge positiu".

Referències bibliogràfiques

- AHR, B. *Masaje para bebés*. Ed. Paidotribo. Barcelona. 1989.
- AUCOUTURIER, B. *La acción como transformación*. Actas XIV Seminario de Práctica psicomotriz. EMEIP. Barcelona. 1997.
- AUCOUTURIER, B. *Perturbacions psicomotrius*. Conferència impartida Departament Psicologia, URV. Tarragona. Març 20001. (no publicada).
- BACHS, A. Fotocòpies Escola Municipal d'Expressió i Psicomotricitat Barcelona. 2001.
- BOSCAINI (2000) "Relaciones tónico-emocionales, imagen corporal y aprendizajes en relajación". *Psicomotricidad*, 64, 1 (2000) 15-30. Madrid.
- CAMPS, C. *El esquema corporal*. A LLORCA, M. i altres. *La Práctica Psicomotriz. Una propuesta educativa mediante el cuerpo y el movimiento*. Málaga: Ed. Aljibe. Málaga. 2000. p. 355-398.
- Curriculum Educació Infantil. Generalitat de Catalunya. 1992.
- GAUBERTI. *Mère-enfant: à corps et à vie*. Ed. Masson. París. 1993.
- JOHARI, H. *El masaje hindú*. Ed. Kairós. Barcelona. 2001.
- LAPIERRE, A. i AUCOUTURIER, B. *El cuerpo y el inconsciente en educación y terapia*. Ed. Científico Médica. Barcelona. 1980.
- LEVIN. *La clínica psicomotriz. El cuerpo en el lenguaje*. Ed. Nueva Visión. Buenos Aires. 1998.
- LEVOYER, F. *Shantala. Un arte tradicional, el masaje de los niños*. Ed. Edicial. Argentina. 1989.
- PLASENCIA, J. *Aprende a tocar*. «Cuerpomente», 108 (2001).
- PORRES, E. *Tócame, mamá*. Ed. Edaf. Madrid. 1993.
- ROTA, J. "Un caso práctico en una relación de ayuda terapéutica. Un ejemplo de la relación y lo específico entre el psicoanálisis y la psicomotricidad a través de un caso práctico". *A Desarrollo e intervención psicomotriz. Actas I Congreso Estatal Psicomotricidad*. FAPEE. Barcelona. 2001. p. 217-224.
- SCHNEIDER, MC. *Masaje infantil. Guía práctica para la madre y el padre*. Ed. Medici. Barcelona. 1991.
- SPLITZ, R. *El primer año de vida del niño*. México: Ed. Fondo Cultura Económica. Mexico. 1969.
- WALKER, P. *El masaje de los niños*. Ed. Integral. Barcelona. 1988.